

*Základní škola a Mateřská škola
Doudleby nad Orlicí*

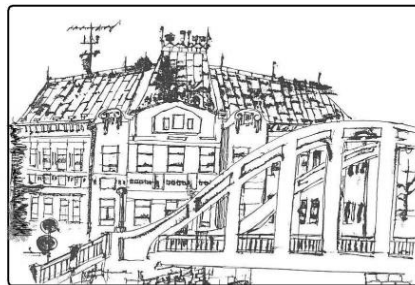
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

„CÍLEM PRIMÁRNÍ PREVENCE JE ZVÝŠENÍ ODOLNOSTI DĚTÍ A
MLÁDEŽE VŮČI SOCIÁLNĚ- NEŽÁDOUCÍM JEVŮM. PŘEDEVŠÍM
VÉST DĚTI KE SPRÁVNÝM POSTOJŮM VŮČI ZÁTĚŽÍM A
PROBLÉMŮM.“

ZÁŘÍ 2020

ZPRACOVALA : Mgr. Ivana Macháčová

SCHVÁLIL : Mgr., Bc. František Klapal, ředitel školy

Obsah:

Úvod:	3
1.1. Charakteristika školy	3
1.2. Podklady v legislativě	3
2. Vlastní MPP	4
• Cíle našeho MPP	4
• Metody práce	6
• Zařazení MPP do jednotlivých předmětů	6
• Školní a mimoškolní aktivity	9
• Vzdělávání pedagogických pracovníků	11
• Spolupráce s rodiči, místními spolky a organizacemi	11
• Spolupráce s odbornými institucemi	12
• Používané materiály	13
3. Závěr	14

1. Úvod:

Rizikové chování patří mezi způsoby chování společensky nepřijatelné, které v celé své šíři značně ohrožují především mládež v kritičtějších období – tj. v období puberty a dospívání, ale obecněji jsou rizikem, které negativně ovlivňuje základní hodnoty jedince, rodiny i celé společnosti.

Mezi tyto jevy patří:

- užívání návykových látek (od zdánlivě nevinného kouření, přes alkoholické nápoje, drogy až po zneužívání léků)
- šikana
- závislost na virtuálních drogách (počítačové hry, televize a video)
- patologické hráčství (gambling)
- vandalismus a jiné formy násilného chování
- kriminalita a delikvence
- intolerance, rasismus a xenofobie

V současné době se zdá, že nejenže počet těchto jevů narůstá, ale dostává se stále k nižším a nižším věkovým kategoriím. Je naprosto nezbytné, aby se společnost pokusila těmto jevům nejen bránit, ale co nejvíce zamezit. Významnou úlohu zde hraje široká a řádná informovanost veřejnosti, která nutně musí začít již od útlého věku dětí a mládeže. Nezastupitelné místo zde mají i základní školy.

1.1. Charakteristika školy

Základní škola Doudleby nad Orlicí leží v podhůří Orlických hor v okrese Rychnov nad Kněžnou, který náleží Královéhradeckému kraji. 1. – 9. ročník navštěvuje 191 žáků. Každý ročník má jednu třídu s průměrnou naplněností 21 žáků. Převážná většina žáků školy je z Doudleb nad Orlicí a 19 % jsou žáci dojíždějící z okolních obcí. V třípatrové budově je 9 tříd pro jednotlivé ročníky, multimediální učebny, počítačová učebna, jazyková učebna. Tělocvična je plně využívána hodinami tělesné výchovy i mnohými sportovními organizacemi.

1.2. Podklady v legislativě

Minimálně preventivní program je zpracován na základě zákona č. 561/2004 Sb., Školského zákona a příslušných prováděcích předpisů (zejména vyhlášky č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami); zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 94/1963 Sb., o rodině ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před

škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami; Listiny základních práv a svobod; Úmluvy o právech dítěte a dalších zákonných předpisů ČR.

2. Vlastní MPP

2.1. Cíle našeho MPP

Na naší škole vznikl preventivní tým. Jeho členy jsou František Klapal – ředitel školy, Lenka Jenišťová – zástupkyně ředitele, Ivana Machačová – školní metodik prevence, Blanka Drtinová – výchovna poradkyně.

Cílem školy je i nadále primární prevence a posilování odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. K tomu je zapotřebí soustavně a dlouhodobě zapojovat všechny pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance školy a ve zvýšené míře žáky zejména vyšších ročníků. Za základ považujeme informovanost žáků v hodinách jednotlivých výchovně-vzdělávacích předmětů vycházejících z jednotlivých témat zpracovaných do tematických plánů. Důraz je položen na práci všech třídních učitelů, kteří mohou výraznou měrou ovlivňovat své žáky, jejich postoj, chování ke školnímu majetku, toleranci, spolupráci a vzájemné úctě, to vše na neformální bázi při komunikaci se žáky. Jsme si vědomi, že významnými pomocníky v plnění našich cílů jsou samotní žáci. Budeme se snažit vést žáky k vhodnému využívání volného času. Žáci mají k dispozici nástěnku, kde najdou potřebné informace.

Za priority naše škola považuje ve všech devíti ročnících:

- **zabránit záškoláctví**
 - důslednou kontrolou žáků a dodržováním pravidel pro způsob omlouvání daných školním řádem
 - užší spoluprací s rodinou
 - ve spolupráci s dětskými lékaři
 - spoluprací se sociálním odborem MÚ v Kostelci n. O.
- **prevence kouření a požívání omamných látek a drog**
 - soustavným a opakovaným poukazováním na skryté nebezpečí, které s sebou přinášejí (v hodinách, nástěnky)
 - besedy a vzdělávací akce
- **udržet a upevňovat přátelské vztahy mezi žáky, bez projevů rasismu a xenofobie, zamezovat šikaně**
 - práce s problematickými jedinci, skupinou žáků či celými třídními kolektivy

- spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou
- **vychovávat žáky k tomu, aby si vážili svého i majetku ostatních a zabránit tak ničení soukromých a školních věcí**
- **předcházet kiberšikaně** (doplnění školního řádu o odstavec)

„Žák vstupuje do areálu školy s vypnutým mobilním telefonem a jiným ICT zařízením a nepoužívá je při vyučovacích hodinách, o přestávkách, ve školní jídelně a školní družině. Žák smí použít mobilní telefon pouze na pokyn vyučujícího v souvislosti s výukou. Dál v nejnnutnějších případech pro kontakt se zákonným zástupcem, a to se svolením pedagogického pracovníka. Po odchodu z areálu školy si žák může mobil opět zapnout.“

Cílem MPP na naší škole je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, k získávání dovedností a návyků v oblasti komunikace, tolerance, důvěry, vzájemné úcty a sebeúcty, vytváření bezpečného prostředí a dobrých vztahů s rodiči. Snažíme se ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Po pěti letech by děti měly umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organizmus
- orientovat se v problematice závislosti

- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

2.2. Metody práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod práce využívány také další metody, které se osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu bude probíhat mezipředmětově.

Používané metody práce:

- Výklad - informace
- Samostatná práce – výtvarné práce, koláže, slohové práce, referáty, projekty
- Besedy – pozvání odborníci, diskuze
- Sociální hry, komunikační hry, hraní rolí, obhajoba názoru, trénování způsobů odmítání drogy
- Párová, skupinová práce ve třídě
- Skupinové práce napříč třídami – projekty, sportovní hry

2.3. Zařazení MPP do jednotlivých tříd a předmětů

I. Stupeň

Třída	Předmět	Téma	Měsíc
1.	Čj sloh	Jsem školák- třída o přestávce Formy vhodného chování Život v rodině Člověk a zdraví – osobní hygiena Člověk a příroda	Září Říjen Listopad Únor Červen
2.	Čj čtení	<u>Romové a jejich odlišná kultura</u>	Listopad

		Rozpoznání domácího násilí	
3.	Prvouka Čj čtení	Domov Pečujeme o své zdraví Rasismus, šikana	Říjen Červen Listopad
4.	Člověk a jeho svět – vlastivěda Čj čtení Čj sloh ČJS - přírodověda	ČR – vláda, parlament, zákony, dětská práva Hraniční přechody, otevřené hranice v EU, rasismus O bezohledném slonovi /bezohlední lidé/ příслови a rčení Rozhovor, omluva Význam části kvetoucích rostlin pro člověka - nebezpečí drog	Září Říjen Říjen Leden Duben
5.	ČJS – Př Rv Př – VI	Lidské tělo, zdraví člověka, vztah k životnímu prostředí /vandalismus/ Stravování, příprava jídelního stolu /poruchy příjmu potravy/ Lidské rasy, vztahy mezi národy	Březen Duben Prosinec Květen Duben

II. stupeň

Předmět	Třída	TÉMA	Měsíc
Výchova ke zdraví	6.	Komunikace v rodině Mezigenerační konflikty Rozvoj kladných partnerských vztahů Zdravá výživa, pohybové aktivity Prevence zneužívání návykových látek	Listopad Prosinec Únor Květen
	7.	Zásady zodpovědného sexuálního chování Metody antikoncepce Tělesná a duševní hygiena Výživa a zdraví, pohyb a zdraví	Říjen Listopad Únor Březen - červen
	8.	Vliv rodičů, vrstevníků, školy a médií na jedince Manipulativní vliv náboženských sekt Asertivní chování	Říjen Prosinec Prosinec Leden Únor

		Závislost na návykových látkách Sexuální kriminalita Formy a stupně individuálního násilí Sexualita a zákon Centra odborné pomoci, linky důvěry	Březen Duben Červen
Výchova k občanství	6.	Naše škola – sestavení pravidel chování Režim dne Zloději času Hodnotový žebříček Národnostní menšiny, rasismus, xenofobie, extremismus	Září Říjen Listopad Prosinec Červen
	7.	Základní pravidla společenského chování Vandalství Desatero zacházení s majetkem Aktivní a pasivní zábava Právo a morálka Trestní, občanský a obchodní zákoník Zákon o rodině	Září Listopad Březen Duben Červen
	8.	Člověk a dospívání Hledání nového naplnění života Šikana, komunikace, asertivní jednání, promiskuita, sexualita Zdravý způsob života, zásady zdravé výživy Náhražky smyslu života, volba povolání	Září Říjen Listopad Prosinec Leden Únor - březen
	9.	Spolupráce lidí Listina základních práv a svobod Sociální péče a sociální politika státu Výchova k demokracii Nebezpečné náboženské společnosti, hnutí a sekty	Září Říjen Květen Červen
Chemie	9.	Uhlovodíky Deriváty uhlovodíků Chemie a společnost	Leden Březen Květen
Přírodopis	6.	Houby	Červen
	7.	Botanika – čeleď mákovité	Květen
	8.	Biologie člověka – soustavy Návykové látky, AIDS	Leden -březen

Matematika	8.	Výrazy – slovní úlohy Rovnice – slovní úlohy	Březen Duben
Německý jazyk	8. 9.	Denní program Volný čas, koníčky	Listopad
Informatika	6. – 9.	Patologické hráčství Nebezpečí z internetu Počítačová kriminalita	Průběžně
Dějepis	6. – 9.	Rasismus, xenofobie, zneužívání drog	Průběžně
Zeměpis	6.	Afrika – obyvatelstvo, sídla	Duben
	7.	Amerika – obyvatelstvo, USA Asie, Blízký východ, jižní Asie Evropa - obyvatelstvo	Listopad Únor, březen Červen
	8.	Česká republika - vývoj	Únor
	9.	Politický zeměpis – ohniska neklidu v současném světě Obyvatelstvo – lidské rasy, náboženství ve světě	Květen
Český jazyk a literatura	6. – 9.	Slohové úvahy na téma šikana, alkohol, partnerství, ... Radek John, Karel Poláček, Karel Čapek	Průběžně

2.4. Údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti

Akce školy ve školním roce 2020/2021:

(Všechny plánované akce budou uskutečněny dle současné situace s ohledem na vývoj pandemie)

Září 2020: 6. tř., seznamovací pobyt
tréninky na dopravním hřišti
videoprojekce - Kostelec na d Orlicí

Říjen 2020: . dopravní výchova
tréninky na dopravním hřišti v Rychnově n. Kn.
Okresní kolo dopravní soutěže

Listopad 2020: Martinské skákání
turnaj ve florbalu
plavání - štafety škol
Vánoční dílny, slavnostní rozsvícení vánočního stromu

Prosinec 2020:
Plavání – štafety škol

Leden 2021: Plavání – štafety škol
Lyžařský výcvik - 7. třída

Únor 2021: Přehazovaná dívky - 6., 7. třída
Florbal

Březen 2021: Vybíjená – 6. třída
Přehazovaná dívky: 8. – 9. třída

Květen 2021: výběr žáků ZŠ, trénink na dopravním hřišti
turnaj v minifotbalu - McDonald's Cup- žáci 1. stupně
Terezín - 8. a 9. třída

Červen 2021: – slavnostní vyřazení žáků 9. tř.

V letošním školním roce se 7., 8. A, 8. B a 9. třída zapojily do programu dlouhodobé primární prevence zaměřeného na rizikové chování a zdravý životní styl. Program na škole bude veden pracovníci Centra primární prevence SEMIRAMIS o.s.

Tento typ programu je zaměřen na práci s kolektivem a budování pozitivních mezilidských vztahů. Obsahem jsou témata týkající se různých forem rizikového chování jako například intolerance, rasismus, agresivita, rizikové sexuální chování, závislostní chování, šikana, rizikové trávení volného času

Pokud by nemohl být program uskutečněn prezenční formou, uskuteční se v podobě online.

Akce školní družiny:

Školní družina pod vedením Dany Petrové se ve velké míře již několik let podílí na spolupráci školy s rodiči a p. vychovatelka připravuje mnoho pěkných akcí. Několikrát ročně docházejí do místní knihovny na Počteníčko, které pro družinu zajišťuje p. Hájková , nebo p. Štarková.

Každoročně v dubnu se koná Noc s Adersenem převážně pro žáky 1. stupně.

Žákům školy jsou v letošním školním roce nabídnuty kroužky:

- Paličkování – B. Drtinová
- Keramika – J. Brodínová, E. Hořčíčková
- Pěvecký sbor – K. Čížinská
- Florbal – H. Handlová
- Zdravotnický kroužek – L. Jeništová

2.5. Vzdělávání pedagogických pracovníků

Všichni pedagogičtí pracovníci se pravidelně účastní vzdělávání v oblastech pro ně potřebných v předmětech, které vyučují. Vzdělávací akce jsou vždy plánovány na jedno pololetí dle nabídky a po konzultaci s vedením školy. Kromě tohoto vzdělání jezdí učitelé na akce, které se týkají problémů tříd a určitých žáků.

2.6. Spolupráce s rodiči, místními spolky a organizacemi

Naší snahou je zapojení rodičů do života a chodu školy. Zveme rodiče na akce pořádané školou. Rodiče jsou osloveni při pořádání projektových dnů. Informujeme rodiče o dění ve škole na třídních schůzkách, v konzultačních hodinách, v ŽK, na internetových stránkách školy apod. Zajišťujeme rodičům přístup k základním materiálům. Na škole pracuje třetím rokem školská rada, kde jsou tři zástupci z řad rodičů.

Spolupráce s místními organizacemi a spolky:

Naše škola je členem ČASPV /Česká asociace sportu pro všechny/. Žáci se pravidelně a s pěknými výsledky zúčastňují následujících sportovních aktivit:

- Únor, březen zimní pětiboj – školní, okresní a krajské kolo
- Květen atletický čtyřboj – okresní a krajské kolo
- Září, říjen přehazovaná
- Listopad Martinské skákání

Mnoho dětí školy je zapojeno v následujících organizacích:

TJ Velešov Doudleby nad Orlicí /kopaná/, Sokol /cvičení, odbíjená/, SDH,
V našem městě se nenachází dům dětí a mládeže, ale žáci mají možnost navštěvovat některý z mnoha nabízených kroužků v DDM v Kostelci nad Orlicí, Vamberku a Rychnově nad Kněžnou.

• Spolupráce s odbornými institucemi

- MUDr. Zdeněk Abel – časté absence omlouvané ze zdravotních důvodů
- Pracovnice IPS ÚP Rychnov nad Kněžnou Mgr. Nad'a Martinová – profiorientace
- Pracovnice PPP Rychnov nad Kněžnou – vyšetření žáků s problémovým chováním, potvrzení LMD, školní zralosti
- PPP – p. Ženatová, 494 535 476, ppprychnov@seznam.cz
- Protidrogový preventista – p. Serbousková
- Podorlická autoškola J. Myšák – dopravní výchova a soutěže
- Policie ČR – Kostelec nad Orlicí
- DDM v Kostelci nad Orlicí 494 323 783
- DDM ve Vamberku 494 541 545
- DDM v Rychnově nad Kněžnou 494 535 680
- MÚ Kostelec nad Orlicí – Odbor soc. věcí, 494 337 210
- Sociální prevence Jaroslava Popiolkové, Di S, 494 337 212
- jpopiolkova@muko.cz
- Policie České republiky Okresní ředitelství Rychnov nad Kněžnou
Zborovská 1360, 516 11 Rychnov nad Kněžnou
Telefon: 974 536 111
E-mail: rk.kr.sekr@mvcz.cz
Preventivně informační skupina
stržm. Mgr. Alena Kacálková-Chvojková tel.: 974 536 208- tisk
nrap. Vlasta Lepková tel.: 974 536 207 - prevence
E-mail: rk.kr.pis@mvcz.cz
<http://www.policie.cz/or-rychnov-nad-kneznou.aspx>
- Linka bezpečí 800 155 555

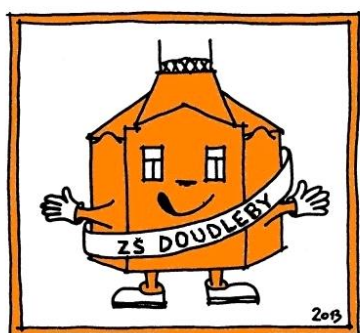
2.8. Používané materiály, videokazety, DVD, časopisy

- Svět drog
- Příliš drahá jízda
- Drogy a AIDS
- Kdopak by se sexu bál
- Vyber si zdraví
- Opravdu víte všechno o AIDS?
- Láska je láska
- Řekni drogám „NE“
- Drogová závislost
- Opravdu víme všechno o AIDS?

- Prevence obchodu se ženami
- Člověk mezi lidmi
- Základy 1. pomoci
- Příběhy bezpráví – projekt Jeden svět na školách
- Nechte mě být
- Čas proměn
- Tváří v tvář AIDS
- Prevence
- Učitelské noviny
- Dnešní svět
- Redway: celostátní školní časopis

3. Závěr

Tento preventivní program je základem pro naši práci ve škole v oblasti rizikového chování v tomto školním roce. Vychází ze současných problémů, které se ve škole vyskytují. Velkým problémem jsou vzájemné vztahy mezi žáky především na 2. stupni, ničení školního i svého majetku, kouření a lhaní i u žáků 1. stupně. Za velmi závažné považujeme nárůst agresivity a projevů vandalismu mezi dětmi. Naše škola se rovněž zaměřuje na spolupráci starších žáků s mladšími například při sportovních akcích. Naším cílem je také kladení důrazu na nutnost spolupráce rodičů se školou a to hlavně u sociálně slabých rodin.

Velkou výhodou spatřuji ve vstřícnosti mezi vedením školy a ostatními učiteli a učiteli navzájem, v ochotě všech pedagogických pracovníků podílet se na řešení rizikového chování.